

KÚRIA

Bfv.II.256/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év július hó 10. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben I. rendű és II. rendű terheltek védőjének felülvizsgálati indítványát elbírálv a Fővárosi Bíróság 18.B. 467/2009/24. számú, és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.174/2011/13. számú ítéletét I. rendű és II. rendű terheltek tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Fővárosi Bíróság a 2011. február 25. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 18.B.467/2009/24. számú ítéletében négy terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. rendű és II. rendű terhelteket bűnösnek mondta ki 2 rb társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont]. Ezért őket egyénenként 6 évi fegyházbüntetésre és 7 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Az ítélet ellen a terheltek és védőjük által elsődlegesen felmentésért, másodlagosan téves jogi minősítés miatt és a

kiszabott büntetés enyhítése végett, továbbá az ítélet megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezés érdekében is bejelentett fellebbezés alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2012. szeptember 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.174/2011/13. számú ítéletével a Fővárosi Bíróság ítéletét az I. és II. rendű terhelt tekintetében részben megváltoztatta. A terheltek cselekményeit 2 rb társtettesként elkövetett emberrablás büntettének [Btk. 175/A. § (1) bekezdés] és 1 rb társtettesként elkövetett rablás büntettének [Btk. 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont] minősítette, és főbüntetésüket egyénienként 5 évi fegyházbüntetésre enyhítette. Egyebekben az első fokú ítéletet az I. és II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A Fővárosi Bíróság első fokú ítéletében a következő történeti tényállást állapította meg:

A II. rendű terhelt 2005-ben üzletvezetője volt az éjszakai szórakozóhelynek, ahol az I. rendű terhelt kisegítőként, a III. rendű terhelt és a IV. rendű terhelt táncosnőként dolgozott.

A sértettek ... állampolgárok, akik 2005. december hónap 27. napján érkeztek Magyarországra. 2005. december hónap 28. napjára virradóra, egy óra körüli időben az utcán találkoztak a III. rendű terhelttel, aki beinvitálta őket a bárba.

A bárban a sértetteket II. rendű terhelt fogadta. A sértettek a galérián foglaltak helyet, négyesben, a III. rendű terhelt mellé ekkor csatlakozott IV. rendű terhelt. A sértettek sört rendeltek, azonban a II. rendű terhelt - kérés nélkül - egy-egy üveg bort is kihozott, amiből a III. és a IV. rendű terhelt fogyasztott.

Körülbelül egy óra tartózkodás után a sértettek a számlát kérték, amit a II. rendű terhelt hozott ki. A számla 114.180 forintot tartalmazott, ebből a sör 4.000, a bor 99.800, míg a szervízdíj 10.380 forintot tett ki.

A sértettek a nem rendelt bort nem kívánták kifizetni, egyben közölték, hogy ennyi pénz nincs is náluk. A II. rendű terhelt közölte, hogy addig nem mehetnek el, amíg nem fizetnek. Megjelent I. rendű terhelt is, ő, valamint a többi terhelt a sértetteket lökdösték, kiabáltak velük a pénzt követelve, nem engedték őket felállni, illetve kimenni. A terheltek egyike a bár ajtaját bezárta, ezt a tény az egyik sértettek észlelte.

Miután kiderült, hogy a sértetteknél nincsen elég pénz, a II. rendű terhelt megkérdezte őket, hogy van-e bankkártyájuk. Az egyik sértett rendelkezett kártyával. A II. rendű terhelt 2 óra 12 perckor taxit hívott - a Taxi Kft-től a sofőr egy Citroen Picasso

gépkocsival érkezett a helyszínre. Míg a II. és a III. rendű terhelte a bárban tovább őrizte C D-let, az I. és a IV. rendű terhelte az egyik sértettet a taxihoz kísérte, majd mindannyiban a taxival az automatához hajtottak. Itt 2 óra 28 perckor a korábbi támadás hatása alatt álló, társa fogva tartásáról tudó sértett a napi limitjének megfelelő 50.000 forintot vett fel, majd - szintén a taxival visszatértek a bárba. A bár ajtaját ekkor a terheltek valamelyike ismételten bezárta.

A visszatérő sértett a pénzt átadta, de a terheltek közölték, hogy a pénz nem elég. A sértettekkel kiabáltak, lökdösték őket, majd I. rendű terhelte egy alkalommal kis erővel arcon ütötte C D-let, aki ettől a bal arcfelén felületes, zúzott sérülést szenvedett el, a sérülés gyógytartama nyolc napon belüli volt. Az ütést követően az I. rendű terhelte C D-le zsebébe nyúlt, és onnan 200 eurót (50.258 forint) és 1.500 forintot vett ki. Ezt követően a terheltek kinyitották az ajtót és a sértetteket elengedték.

A sértetteket ért 101.758 forint kár nem térült meg.

A Fővárosi Ítéltábla másodfokú ítéletében a tényállás e részét a következőkkel egészítette ki:

- A számla összegével szembesülő és fizetni nem akaró sértetteket miután I. rendű terhelte közölte velük, hogy addig nem mehetnek el, amíg nem fizetnek - az I. rendű és II. rendű terheltekkel együtt - III. rendű és a IV. rendű terheltek is lökdösték és tőlük kiabálva követelték a pénzt.

- A bankkártyával történt, a számla összegét nem fedező pénzfelvételt követően a bárba visszatért egyik sértettet - kevesellve az általa hozott pénzt -, valamint C D-le sértettet is kiabálás közepette az I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek ismét lökdösték, majd I. rendű terhelte arcul ütötte és a nadrágja zsebéből ezt követően vette el a benne lévő pénzt.

- I. rendű terhelte ütése következtében C D-le sértett arca baloldalán minimális duzzanattal járó bőrpír keletkezett, amelynek tényleges gyógytartama: 4-5 nap.

A másodfokon eljáró ítéltábla az első fokú ítéletet az ekként kiegészített tényállás alapján bírálta felül.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű és a II. rendű terhelte védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Abban a védő eljárásjogi kifogást fogalmazott meg, amikor arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság nyilvános ülését olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező lett volna. Anyagi jogi szabálysértésként pedig a terheltek cselekményének törvénysértő minősítésére és eltúlzott mértékű büntetés kiszabására hivatkozott. Elsődlegesen ezért a

másodfokú határozat hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését, míg másodlagosan a másodfokú ítélet törvénysértő minősítésének megváltoztatását és a terheltekkel szemben próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte.

A Legfőbb Ügyészség a BF.366/2014. számú átiratában a terheltek védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta. Az átiratban kifejtettek szerint a másodfokú bíróság nyilvános ülésén az I. és II. rendű terhelt érdekében kijelölt helyettes védő járt el, aki a számára biztosított felkészülést követően perbeszédében indokolt indítványt terjesztett elő. Ekként a védő által hivatkozott eljárási szabálysértés nem valósult meg. Ugyanakkor a terheltek cselekményének minősítése is törvényes, miként hivatalból vizsgálendő ún. abszolút eljárási szabálysértés sem történt. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat I. és II. rendű terheltek tekintetében történő hatályában fenntartását indítványozta.

Az I. rendű és II. rendű terheltek védőjének a terheltek javára benyújtott felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a Be. 423. §-ának (4) és (5) bekezdésében meghatározott körben bírálta felül a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot. Vizsgálta a védő által hivatkozott, és ezen túlmenően a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, a Be. 373. § (1) bekezdés I.b) vagy c) pontja, illetve II-IV. pontja szerinti eljárási szabálysértéseket, illetve a védő által hivatkozott Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szempontjából azt, hogy a terheltekkel szemben cselekményük törvénysértő minősítése, illetve a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására került-e sor.

III.

1.) A védő által hivatkozott, továbbá a hivatalból vizsgálendő eljárási szabálysértések kérdéskörét vizsgálva a Kúria nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályon kívül helyezését indokolta volna.

A védő abszolút eljárási szabálysértés sérelmezése körében arra hivatkozott, hogy a terheltek érdekében eljáró meghatalmazott védő előzetesen igazolt betegsége miatt nem tudott a nyilvános ülésen megjelenni. A helyettesítéssel megbízott ügyvéd az ítéletábrát arról tájékoztatta, hogy a helyettesítés előző napi elvállalása és a nyilvános ülés közötti időtartam a védelemre történő felkészülésre nem volt elegendő, már csak azért sem, mert iratanyag sem állt a rendelkezésére. Minderre tekintettel halasztást kért, azonban a másodfokú bíróság a kérelemnek nem adott helyt. A terheltek védelmére védőt rendelt ki, aki az iratismertetést követően ellátta a terheltek képviselőjét. A védő az eljárási

szabálysértést abban látta, hogy a terheltek meghatalmazott védője a nyilvános ülésen önhibáján kívül nem tudott megjelenni, helyettesítéséről haladéktalanul gondoskodott, ekként más védő kirendelésére eljárásjogi szabálysértéssel került sor.

A védő eljárásjogi kifogásával kapcsolatban a Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakadóan érdemi vizsgálódási lehetőségei e kérdéskörben korlátozottak. Az eljárási törvény ugyanis a felülvizsgálatot kizárólag az általa megjelölt okokból engedi meg, amelyeket a Be. 416. §-ának (1) bekezdése tételesen felsorol. Eljárásjogi okot a Be. 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontja jelöl meg felülvizsgálati okként. A közülük figyelembe vehető c) pont szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I.b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A védő által is hivatkozott Be. 373. § (1) bekezdés II/d) pontja értelmében felülvizsgálati ok, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.

A Kúria következetes gyakorlata szerinti értelmezésben e felülvizsgálati ok kizárólag annak vizsgálatára nyújt lehetőséget, hogy a másodfokú bíróság nyilvános ülésén a terheltek képviselőjét, érdemi védelmét ellátni képes védő eljár-e, mivel a törvény értelmében a kötelező részvétel hiánya csak ilyen védő távolléte mellett állapítható meg. A másodfokú bíróság által e körben figyelembe veendő minden más eljárási rendelkezés megsértése kizárólag relatív eljárásjogi szabálysértésként nyerhetne értékelést, amely a korábban már kifejtettek értelmében felülvizsgálati okot nem képez, és amely eljárási szabálysértések ebből következően a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem is vizsgálhatók. A Kúria ezért a védő felülvizsgálati indítványának ezen érveivel kapcsolatban annyit rögzít, hogy a másodfokú bíróság nyilvános ülésén a terheltek képviselőjében a másodfokú bíróság által kirendeltnek megjelölt védő eljár, aki a másodfokú nyilvános ülés jegyzőkönyvéből kitűnően felkészülési idő biztosítását követően ugyancsak a jegyzőkönyvből megállapíthatóan a terheltek érdekében érdemi perbeszédet tartott, ezért a védő által hivatkozott felülvizsgálati ok megállapítására törvényes lehetőség nincs.

2.) A védő anyagi jogi kifogásait illetően a Kúria megállapította, hogy az ügyben felülvizsgálati okot képező, a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat megváltoztatását indokoltá tevő anyagi jogi szabálysértés nem történt. A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében ugyanis a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése

csak törvénysértő jogkövetkezmény alkalmazása mellett képez felülvizsgálati okot.

A Kúria sem a jogerős határozatban, sem az elsőfokú bíróság ítéletében a cselekmény minősítése tekintetében kifejtettekkel nem értett maradéktalanul egyet, de a terheltekkel szemben kiszabott büntetés a törvényes minősítés mellett sem tekinthető törvénysértőnek, ezért a Kúria e körben kizárólag álláspontját rögzítheti, az ismertetett felülvizsgálati szabályozás mellett a jogerős határozat megváltoztatására nem kerülhet sor.

A Fővárosi Bíróság első fokú ítéletében a rablás és az emberrablás bűncselekménye látszólagos alaki halmazatát látta megvalósultnak, melyet konszumpció elvét alkalmazva a rablás bűncselekménye javára oldott fel, míg a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy e két bűncselekmény valóságos anyagi halmazata valósult meg. A másodfokú bíróság az anyagi halmazat megállapításának alapjaként arra hivatkozott, hogy az emberrablás immateriális bűncselekmény, a követelés teljesítése nem tényállási elem. A cselekmény azzal válik befejezetté, hogy az elkövető kifejezésre juttatja a sértett szabadon bocsátásának által megszabott feltételeit. Több különböző követelés egymás utáni intézése esetén a bűncselekmény már az első követeléssel befejezetté válik, a követelés teljesítése tehát a stádium szempontjából közömbös. A Fővárosi Ítéltábla ezért az emberrablás bűncselekménye befejezett stádiumának megvalósulását követő magatartását önállóan értékelhetőnek, az azt követő tevékenységet valóságos anyagi halmazatban megállapíthatónak találta.

A Fővárosi Ítéltábla e körben kifejtett jogi álláspontja azonban téves. A halmazat anyagi vagy alaki volta szempontjából ugyanis nem a cselekmény elkövetési stádiumának van jelentősége, vagyis nem az a perdöntő, hogy a befejezett bűncselekmény elkövetése megállapításának valamennyi feltétele mikor következik be, hanem az a meghatározó, hogy az elkövetők cselekményük elkövetését mikor végzik be, és mikor állapítható meg a további cselekmény tekintetében a korábbtól elkülönülő elkövetési magatartás. Helytálló a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a követelés teljesítése a stádium szempontjából közömbös, ennek ellenére a követelés kikényszerítése, annak teljesítése az emberrablás bűncselekménye megvalósulásának a része. A sértettek szabadon bocsátását megelőzően az emberrablás bevégezettnek nem tekinthető. A fogva tartás időtartama alatt kifejtett tevékenységek alaki halmazatban állnak.

A jogalkotó az emberrablás törvényi tényállásának megalkotásával egybefoglalta a személyi szabadságtól meghatározott módon történt megfosztást és a szabadon bocsátás követelés teljesítésétől függővé tételét. A terheltek tevékenységének teljessége e bűncselekmény

törvényi tényállásán belül értékelendő, és pedig - mivel a sértettek által elszenvedett sérelmek nem alapozzák meg a (3) bekezdés a) pontja szerinti minősítő körülményt képező különösen súlyos hátrány megállapítását - az (1) bekezdés szerinti alapeset körén belül. A bűncselekmény tényleges tárgyi súlyát adó elkövetési körülmények és a büntetés kiszabása körében értékelhetők.

A Btk. 175/A. §-ának (1) bekezdése értelmében az emberrablás büntette két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A terheltek tevékenységüket két személy sérelmére valósították meg, ekként cselekményük 2 rendbelinek minősül. A velük szemben alkalmazandó halmazati büntetési tételkeret a Btk. 85. §-ának (3) bekezdése alapján két évtől tizenkettő évig terjedő szabadságvesztés.

E büntetési tételkeretet alapul véve cselekményeik törvényes minősítése mellett a I. és II. rendű terheltekkel szemben kiszabott egyenként öt évi szabadságvesztés törvénytől súlyosnak semmiképp sem tekinthető, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat megváltoztatására cselekményeik téves minősítése sem ad alapot.

A kifejtettek alapján a Kúria a I. és II. rendű terheltek érdekében bejelentett felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot mindkettejük vonatkozásában a Be. 426. §-a értelmében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2014. július 10.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
NYM